

Rådet för bedömning av lagstiftningen

Utlåtande Dnr: VNK/1556/32/2018
27.9.2018

Utlåtande av rådet för bedömning av lagstiftningen om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden, lag om ändring av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning samt vissa lagar som har samband med dem

På basis av utkastet till regeringens proposition får man en god uppfattning om bakgrunden till samt målen och alternativen för lagreformen och om de viktigaste förslagen. Reformen grundar sig på omfattande beredning och många bakgrundsutredningar. En av dem är den högklassiga konsekvensbedömningsrapporten med mångsidigt material. Konsekvensbedömningarna i propositionen gäller olika målgrupper och miljön på ett heltäckande sätt. Även negativa bedömningar lyfts fram på ett föredömligt sätt. Genom dessa bedömningar uppmärksammas sådana risker som är värda att notera när det gäller uppnåendet av lagens syften. Utlåtandena och de ändringar som gjorts på basis av utlåtandena presenteras omsorgsfullt.

De väsentligaste bristerna och utvecklingsobjekten i utkastet till proposition är följande:

- i) Målen, medlen och de risker och osäkerhetsfaktorer som lyfts fram i konsekvensbedömningarna står inte i något logiskt förhållande till varandra; resultaten av konsekvensbedömningarna är till stor del lösryckta i förhållande målen och förslagen. Därför bör ändamålsenligheten när det gäller lagförslaget motiveras med en helhetsbedömning där målen och förslagen samt den möjliga nyttan och de eventuella riskerna och kostnaderna ställs i relation till varandra.
- ii) Enligt utkastet till regeringens proposition är det svårt att helt och hållet särskilja till vilka delar lagens konsekvenser beror på att det införs ett elektroniskt ärendehanteringssystem, vilket bidrar till att göra behandlingen av ansökningar smidigare. Därför är det skäl att noga jämföra förslaget med ett alternativ där någon reform inte genomförs, men systemet i fråga är i bruk. Enligt utkastet till proposition är införandet och utvecklingen av systemet å ena sidan förknippat med osäkerhet och eventuella merkostnader. Å andra sidan utgör systemet grunden för reformen, och därför borde man få en tydligare bedömning av dess funktion än vad som framgår av utkastet till regeringens proposition.
- iii) På grund av de osäkerhetsfaktorer som ingår i konsekvensbedömningarna kan lagen enligt bedömningarna medföra antingen ekonomisk nytta eller ekonomiska kostnader för företagen. Det är emellertid fråga om möjliggörande reglering, och de kalkylerade scenarierna innefattar inte aktörernas prövning. Det lönar sig att precisera kostnadsbedömningarna med det i åtanke att företag knappast utnyttjar förfarandet om de antar att det medför kostnader.
- iv) Förutsättningen för kommuner att fungera som samordnande myndighet blir öppen. Av utkastet till proposition borde det framgå hur kommunernas förutsättningar att genomföra lagen på ett ändamålsenligt sätt kan säkerställas.
- v) Enligt utkastet till regeringens proposition borde målen förverkligas utan att nivån på miljöskyddet eller medborgarnas möjligheter att delta försvagas. I konsekvensbedömningen identifieras emellertid dessa risker. Av utkastet till proposition borde det tydligt framgå hur dessa risker i den mån det är möjligt kan undvikas.

Rådet anser att utkastet till regeringens proposition i huvudsak följer anvisningarna för konsekvensbedömning av lagförslag. Rådet rekommenderar att utkastet till proposition kompletteras i överensstämmelse med rådets utlåtande innan regeringens proposition lämnas till riksdagen.